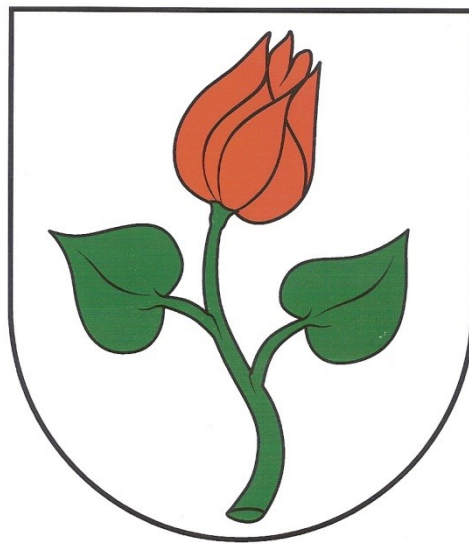

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A
SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
HONTIANSKE TRŠŤANY
(2014- 2020)

Na príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Hontianske Trst'any (2014 - 2020) sa spolupodieľali:

- Ing. Žaneta Vargová - projektový manažér
- JUDr. Jozef Gálus - starosta obce

OBSAH

1. ÚVOD	4
1.1. VÝZNAM PHSR	5
1.2. POSTUP SPRACOVANIA PHSR	6
2. ANALYTICKÁ ČASŤ	7
2.1. SITUAČNÁ ANALÝZA	7
2.1.1. DOTERAJŠIE KONCEPČNÉ DOKUMENTY	7
2.1.2. ROZVOJOVÝ POTENCIÁL, PRÍRODNÉ A ĽUDSKÉ ZDROJE	7
2.1.3. EKONOMICKÝ POTENCIÁL	17
2.1.3.1. MAJETOK OBCE A JEHO POTENCIÁL	19
2.1.4. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ	21
2.1.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	25
2.2. ANALÝZA REALIZOVANÝCH INVESTIČNÝCH OPATRENÍ	26
2.3. SWOT ANALÝZA	27
3. STRATEGICKÁ ČASŤ	32
3.1. STRATEGICKÁ VÍZIA OBCE	32
3.2. KLÚČOVÉ DISPARITY A HLAVNÉ FAKTORY OBCE	32
3.3. ROZVOJOVÁ STRATÉGIA	35
3.4. STRATEGICKÝ CIEĽ OBCE	36
3.4.1. CIELE A PRIORITY	36
3.4.2. OPATRENIA A AKTIVITY	37
3.4.3. VÝSLEDKY ANKETY	41
4. IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ	44
4.1. FINANČNÉ ZABEZPEČENIE	44
4.2. ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE	45
4.3. INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE	46
4.4. MONITOROVANIE A HODNOTENIE	48
5. ZÁVER	49

ÚVOD

V súvislosti s novým programovým obdobím Európskej únie na roky 2014 - 2020 je nevyhnutné aktualizovať základné programové dokumenty, prostredníctvom ktorých je možné čerpať finančné prostriedky z Európskych štrukturálnych fondov na podporu rozvojových projektov a aktivít.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je základným dokumentom, ktorým si obec pri výkone svojej činnosti zabezpečuje rozvoj svojho územia a potreby obyvateľov. Je to programový dokument, spracovaný na základe zákona č. 539/ 2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení zákona 309/2014 Z.z.

Program je komplexným dokumentom, integrujúcim otázky rozvoja fyzických štruktúr so sociálnymi, ekonomickými a ďalšími aspektmi. Preto bude mať voči ostatným plánovacím dokumentom spracovaným na miestnej úrovni zastrešujúcu funkciu. Na rozdiel od územného plánu, ktorý rieši otázky fyzického rozvoja územia (lokalizáciu zástavby a priestorové regulatívy pre stavebný rozvoj, funkčné využitie rozvojových plôch), program rozvoja sa podrobnejšie zaoberá otázkami sociálneho a ekonomického rozvoja, čím vo vzťahu k územnému plánu plní komplementárnu funkciu.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hontianske Trst'any je v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými Národnom rozvojom pláne a v súlade s metodikou na vypracovanie príslušného programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja pre obce.

1.1. VÝZNAM PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je programový dokument, ktorý obsahuje

- a) analýzu hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja, environmentálneho rozvoja a rozvoja kultúry obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov a prvoradých potrieb
- b) úlohy a prvoradé potreby v rozvoji technickej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry, v starostlivosti o životné prostredie, vo vzdelávaní, v kultúre a v ďalších oblastiach ako je napr.:

-rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, zlepšiť štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta

-rozvoj ľudských zdrojov s cieľom dosahovať rovnováhu vo vývoji dopytu a ponuky na regionálnom trhu práce a vytvárať rovnosť pracovných príležitostí pre mužov a ženy

- rozvoj trvalého výskumu a vývoja prispievajúceho k celkovému rozvoju regiónov s dôrazom na podporu zavádzania nových technológií a inovácií

-medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu

-rozvoj cestovného ruchu

-zlepšenie sociálnej infraštruktúry regiónu

-zlepšenie technickej infraštruktúry regiónu

-verejné práce podporujúce rozvoj regiónu

-rozvoj kultúry, kultúrnych činností a služieb, vrátane rozvoja umeleckých činností, starostlivosti o kultúrne dedičstvo a o obnovu a revitalizáciu pamiatkového fondu,

-rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne

-opatrenia na ochranu a tvorbu životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie

-podporu efektívneho využívania prírodných zdrojov regiónu

- podporu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka

- c) návrh finančného a administratívneho zabezpečenia.

1.2. POSTUP SPRACOVANIA PHSR

Dôvodom pre vypracovanie programu rozvoja bola potreba komplexného strategického rozvojového dokumentu, ktorý by pokrýval i aspekty sociálneho, ekonomického, kultúrneho a inštitucionálneho rozvoja, ktoré v územnom pláne nie sú riešené. Preto sa pre obdobie nasledujúcich 5 rokov, t. j. s platnosťou do roku 2020 vypracúva komplexný plánovací dokument spĺňajúci aktuálne kritéria strategického plánu pre úroveň miestnej samosprávy, ktorým je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

PHSR obce okrem úvodnej časti obsahuje tri základné časti:

Analytickú časť

- pozostáva zo situačnej analýzy, t.j. identifikácie súčasného socio-ekonomického vývoja územia a okolia obce, v oblasti rozvojového potenciálu, ľudských zdrojov, ekonomiky, občianskej vybavenosti, vzdelávania a kultúry a životného prostredia
- vyhotovenie analýzy SWOT

Strategickú časť

- pozostáva z formulovania vízie a strategických cieľov , t.j. určenia kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja

Implementačnú časť

- pozostáva z akčného plánu s časovým harmonogramom a návrhom finančného a organizačného zabezpečenia

2. ANALYTICKÁ ČASŤ

2.1. SITUAČNÁ ANALÝZA

2.1.1. DOTERAJŠIE KONCEPČNÉ DOKUMENTY

Obec Hontianske Trst'any nemá v súčasnosti Územno-plánovacia dokumentáciu (ÚPD) ani Register obnovy evidencie pôdy (ROEP).

2.1.2. ROZVOJOVÝ POTENCIÁL, PRÍRODNÉ A ĽUDSKÉ ZDROJE

Vzhľadom na relatívne malú veľkosť je obec Hontianske Trst'any úzko spätá so svojim okolím a je od neho závislá. Obec nemôže presadzovať individuálny prístup k regionálnemu rozvoju, ale musí dôkladne analyzovať svoje prostredie a plánovať svoj rozvoj v súlade s obmedzeniami a možnosťami okolia. Nie je možné, aby obec poskytovala svojim obyvateľom všetky služby verejného charakteru, pretože by to mohlo byť pre malý počet obyvateľov neekonomické a tieto služby by nedosahovali požadovaných kvalít. Obec sa musí preto orientovať na služby obyvateľstvu, ktoré sú v obci vykonávané lepšie a výhodnejšie ako v okolitých sídelných centrách (blízke mesto). Avšak stále zostáva priestor pre stanovenie vlastných priorít a hľadanie nástrojov pre ich naplnenie.

Poloha je ďalším kľúčovým faktorom rozvoja obce a to z pohľadu všetkých regionálnych úrovní, má mimoriadny vplyv na ekonomiku ako i na lokalizáciu podnikov sídliačich v obci.

Obec Hontianske Trst'any leží v doline potoka Trsteník, na rozhraní Ipeľskej pahorkatiny a Krupinskej planiny. Obec má svoje vlastné rozdelenie: Dolný koniec, Horný koniec, Malý riadok, Breh a Háj. Stred obce leží 164 m nad morom.

Územie Hontianskych Trstian tvoria mladovulkanické pohoria Slovenského stredohoria budované vulkanicko - sedimentálnymi formáciami. Stretávajú sa tu dve geomorfologické podsústavy. Karpatská, zastúpená Štiavnickými vrchmi a Panónska, zastúpená podoblasťou Ipeľskej pahorkatiny a jej podsústavami: Santovskej pahorkatiny a Brhlovského podhoria. Chotár obce je prevažne tvorený tufitickými usadeninami a zalesnený dubovým a agátovým porastom, má hnedozemné, hnedé lesné a ilimerizované pôdy.

Z hľadiska klimatických podmienok môžeme obec zaradiť do vnútrozemskej teplej klimatickej oblasti nížinného pásma do 400 m nad m. Priemerná ročná teplota je +9,3 °C. V jarnom období sú priemerné teploty 4,5 - 15 °C, v letnom nad 16 °C, v jesennom 15 - 5,5 °C a v zimnom pod -6 °C.

Z hľadiska atmosférických zrážok sú Hontianske Trst'any charakterizované priemerným ročným úhrnom 690 mm. Najviac zrážok v mesiaci jún, najmenej v marci. Množstvo údolí-jarkov vyúsťuje do 3 potokov- Trsteník, Trstiansky potok, Veperec.

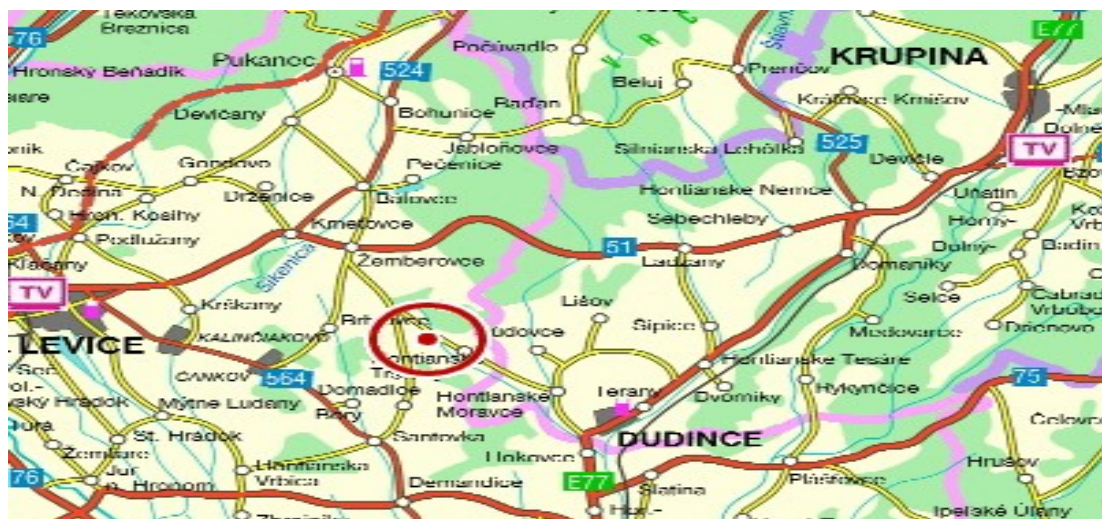
Katastrálne územie obce Podlužany má rozlohu 1553,9 ha. Lesy tvoria 426,8 ha výmery.

Tabuľka 1 - Využitie pôdneho fondu v rámci katastra obce

Kataster	Spolu	Poľnohospodárska pôda (ha)				Nepoľnohospodárska pôda (ha)				
		Orná pôda	Trvalé kultúry	TTP	Spolu	Lesná Pôda	Vodná pôda	Zastavaná pôda	Ostatná pôda	Spolu
Hontianske Trst'any	1553,9	720,1	39,6	270,4	1030,1	426,8	16,5	387,8	41,7	523,8

Obec počas svojej histórie viackrát menila názov. Aj súčasníci si ju ešte pamätajú ako Nadošany, od roku 1948 Tekovské Trst'any a od roku 1974 sa používa súčasný názov Hontianske Trst'any.

Podľa zoznamu pólov rastu v súvislosti s princípom územnej koncentrácie v Národnom strategickom referenčnom rámci na roky 2014- 2020 obec Hontianske Trst'any nie je pólom rastu mimo záujmových území. Obce boli zoradené do skupín podľa významu a ich lokalizácie v sídelnom systéme.

Obrazok 1

Obec Hontianske Trst'any sa vzdialená od okresného mesta Levice, 22 km. V blízkosti obce Hontianske Trst'any (8,5 km), sa nachádza kúpeľné mesto Dudince. Mesto Levice pôsobí v ekonomickom rozvoji ako pól rozvoja a spolu so zázemím (spádovými obcami), tvorí prirodzenú základnú rozvojovú jednotku v priestore. Severovýchodne od obce (36 km), sa nachádza okresné mesto Krupina.

Podľa územno – správneho usporiadania v zmysle zákona NR SR č. 221/1996 Z. z. okres Levice sa člení do Nitrianskeho kraja. Vzdialenosť krajského mesta Nitra je 66 km. Vzdialenosť od hlavného mesta SR Bratislavy je 158 km .

Rozsah prekrývania sfér vplyvu miest na obec je veľmi vysoký. Blízkosť miest utvára podmienky pre rast a rozvoj jednotlivých okolitých obcí a uspokojovanie potrieb a sociálnych istôt obyvateľov. Vybudovanie kvalitnej infraštruktúry, by pre obec znamenalo i dobré podmienky pre migráciu obyvateľov do obce, ktorí sú spravidla zamestnaní v mestských sídlach, ale uprednostňujú kvalitu vidieckeho prostredia. Výhodná poloha a blízkosť centier (Levice, Dudince a Krupina) má významný vplyv i na nezamestnanosť v obci nakoľko jej obyvatelia migrujú za prácou, práve do týchto miest.

Obec spája cesta III. triedy východne nadväzujúca v Dudinciach na cestu II. triedy Krupina - Šahy. Od kúpeľného mesta Dudince, cez Hontianske Moravce, Hontianske Trst'any smerom do Žemberoviec, pokračuje cesta do okresného mesta Levice.

Z hľadiska administratívneho členenia patrí obec Hontianske Trst'any do Nitrianskeho kraja a okresu Levice. Na základe obyvateľov, (324 v r. 2014) môžeme obec zaradiť do kategórie malých vidieckych obcí. Aj v okolitej sídelnej štruktúre dominujú menšie až stredne veľké obce.

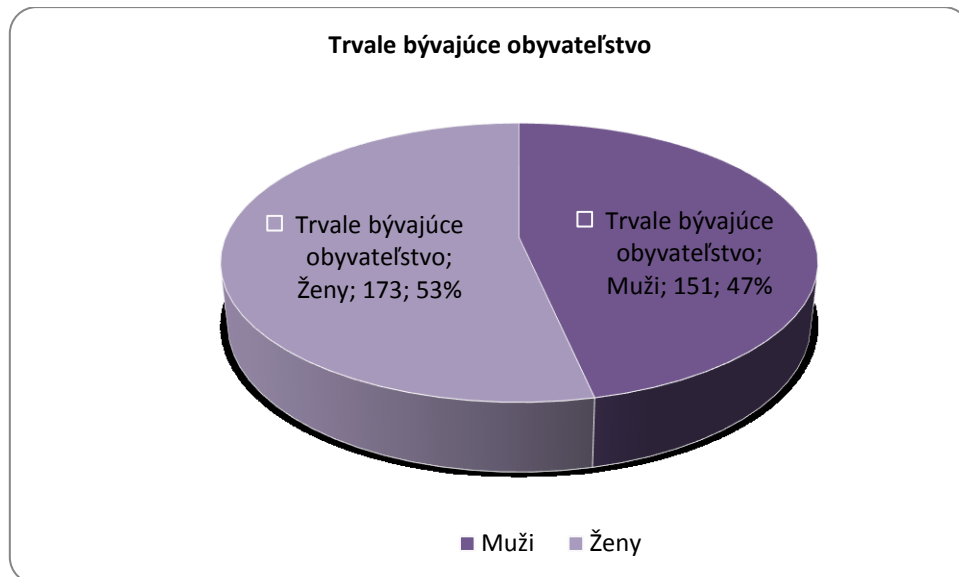
Obec je od roku 1999 členom regionálneho združenia miest a obcí Tekov, ktoré zastrešuje 47 obcí a 2 mestá, Tlmače a Levice. Ide o nehomogénny priestorový celok prerušovaný katastrálnymi územiaми obcí nezačlenených do regiónu. Územie Tekova začína na rozľahlých úrodných nížinách na juhu západného Slovenska a končí na úpätí Štiavnických vrchov v početných vinohradoch, ktoré dodávajú tomuto regiónu svojrázny charakter.

Tabuľka 2 - Porovnanie demografie obce s priemerom okresu , kraja a SR

Jednotka	Trvale bývajúce obyvateľstvo			Podiel žien v %	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo			Podiel žien
	Spolu	Muži	Ženy		Spolu	Muži	Ženy	
SR	5 379 455	2 612 515	2 766 940	51,4	2 748 050	1 428 518	1 319 532	48
Záp. Slovensko	1 870 007	960 673	909 673	51,4	957 578	503 229	454 349	47,5
Nitriansky kraj	713422	344 738	368 684	51,7	360 894	190 246	170 648	47,3
Levický okres	120 021	57 517	62 507	52,1	59 281	31 098	28 183	47,5
Obec Hontianske Trst'any	324	151	173	53,4	182	91	91	50

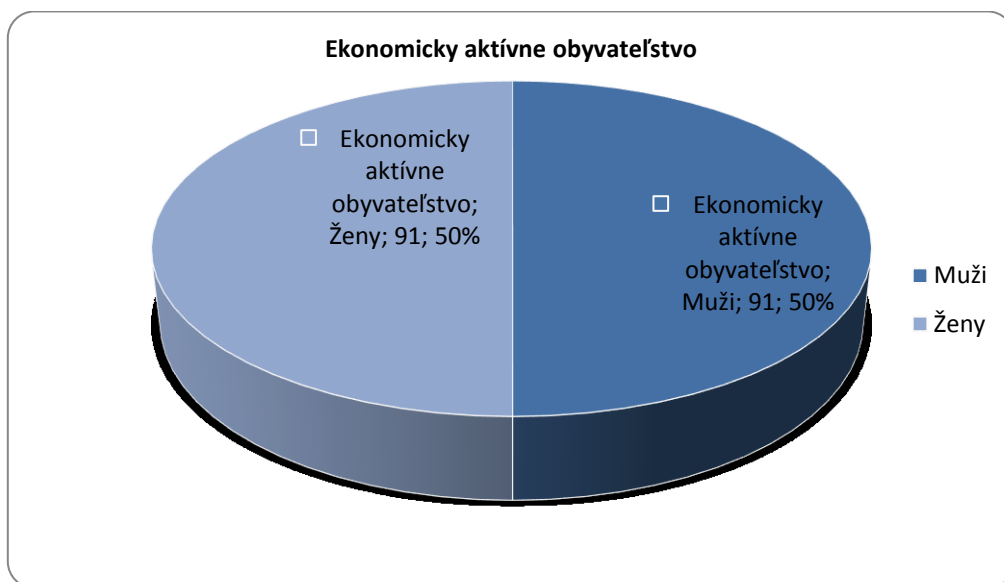
Zdroj: Štatistický úrad SR (www.statistics.sk)

Graf 1

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf 2

Zdroj: Štatistický úrad SR

Obyvateľstvo je významným faktorom pre rozvoj regiónu, ako i samotnej obce. Je dobré poznať jeho kvalitatívne a kvantitatívne vlastnosti.

Medzi kvalitatívne znaky patrí veková štruktúra, prípadne vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce. Na vyjadrenie kvalitatívnych znakov môžeme použiť koeficient starnutia, ktorý je v obci Hontianske Trst'any 1,55. Koeficient vyjadruje počet obyvateľov- dôchodcov, pripadajúcich na jedno dieťa do 15 rokov.

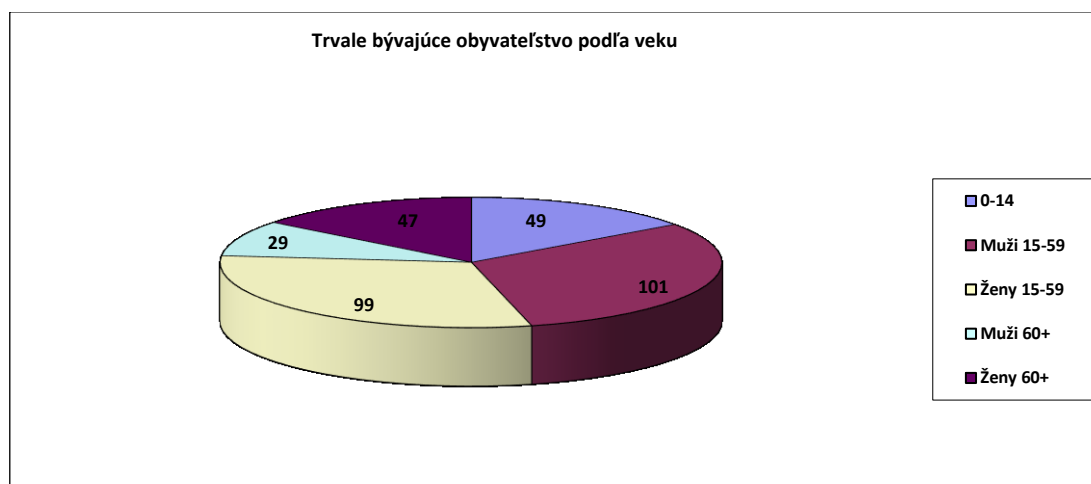
V súčasnosti sa prejavuje trend starnutia obyvateľstva a pokles populácie aj keď demografická štruktúra obyvateľstva je zatiaľ priaznivá. Trend vývoja počtu obyvateľstva je z krátkodobého ako i z dlhodobého hľadiska negatívny.

Tabuľka 3 - Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa veku

Trvale bývajúce obyvateľstvo							Podiel z trvale bývajúceho obyvateľstva		
spolu	vo veku						vo veku (v %)		
	0-14	muži 15-59	ženy 15-54	muži 60 +	ženy 55+	nezistenom	predproduktívnom	produktívnom	poproduktívnom
324	49	101	99	29	47	-	15,1	61,7	23,5

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf 3

Zdroj: Štatistický úrad SR

Zmeny vo vekovom zložení obyvateľstva sa odrážajú aj v ekonomickom zaťažení, (ktorý vyjadruje akou mierou je v populácii zaťažená produktívna zložka obyvateľstva neproduktívnou zložkou). Tento vývoj má v posledných rokoch prevažne klesajúcu tendenciu. Ovplyvňovaný je prevažne klesajúcim zastúpením detí a zvyšujúcim zastúpením produktívnej zložky obyvateľstva. Avšak je potrebné zdôrazniť, že ide o prechodný jav vzhľadom na očakávané urýchlenie demografického starnutia na konci prvej dekády 21. storočia.

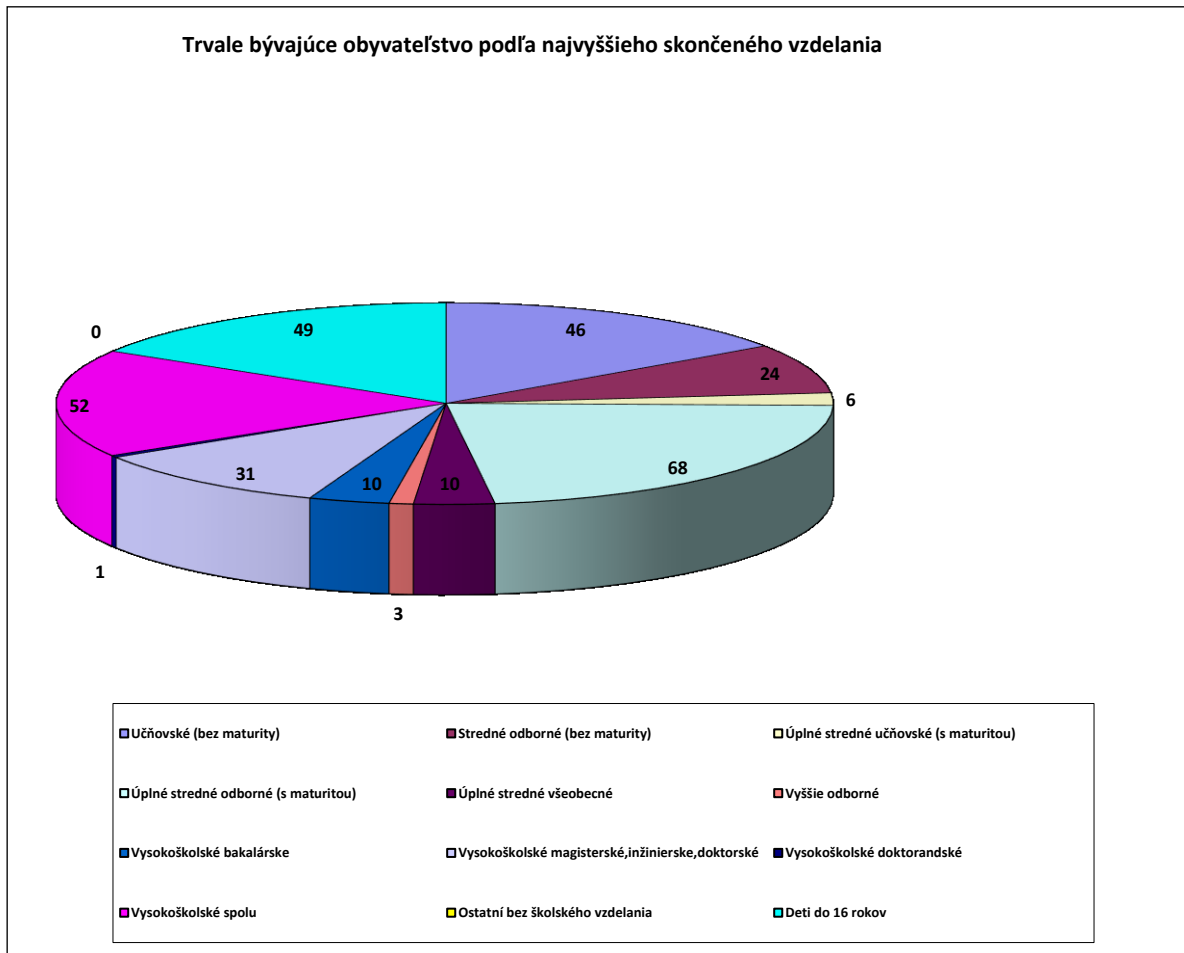
Tabuľka 4 - Bývajúce obyvateľstvo podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Spolu	v %
Základné	73	22,5
Učňovské (bez maturity)	46	14,2
Stredné odborné (bez maturity)	24	7,4
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	6	1,9
Úplné stredné odborné (s maturitou)	68	21,0
Úplné stredné všeobecné	10	3,1
Vyššie odborné	3	0,9
Vysokoškolské bakalárske	10	3,1
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	31	9,6
Vysokoškolské doktorandské	1	0,3
Vysokoškolské spolu	52	16,0
Ostatní bez školského vzdelania	0	0,0
Deti do 16 rokov	49	15,1

Úhrn**324****100,0**

Zdroj: Sčítanie ľudu 2011

Z tabuľky o bývajúcim obyvateľstve podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania možno vyčítať, že obyvateľstvo obce Hontianske Trst'any má v najvyššej miere ukončené vzdelanie základné, učňovské bez maturity a stredné odborné vzdelanie s maturitou.

Graf 4

Zdroj: Sčítanie ľudu 2011

V nasledovných troch tabuľkách môžeme vidieť kvantitatívne vlastnosti obyvateľstva ako prirodzený prírastok/úbytok, obyvateľstva, pohyb obyvateľstva a celkový prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva obce Hontianske Trst'any.

Tabuľka 5 - Prirodzený prírastok

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nar.	5	2	5	4	3	3	2	1	3	2
Zomr.	8	5	6	5	6	5	4	3	3	2
+/-	-3	-3	-1	-1	-3	-2	-2	-2	0	0

Tabuľka 6 - Migrácia obyvateľstva

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Prist.	2	6	5	7	9	1	7	4	4	0
Vyst.	6	5	10	5	5	4	2	6	2	9
Mig. saldo	-4	1	-5	2	4	-3	5	-2	2	-9

Tabuľka 7 – Celkový prírastok/úbytok

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Dem. saldo	-3	-3	-1	-1	-3	-2	-2	-2	0	0
Mig. saldo	-4	1	-5	2	4	-3	5	-2	2	-9
Prírastok/úbytok	-7	-2	-6	1	1	-5	3	-4	2	-9

Z analýzy vyplýva, že v súčasnosti je možné uvažovať s rastom počtu obyvateľov len pri pokračovaní a ďalšom posilnení migrácie smerom do obce. V prípade naplnenia potenciálu prisťahovania nových obyvateľov, hlavne mladých rodín, by v budúcnosti mohlo dôjsť, k postupnému zlepšeniu demografického profilu obce Hontianske Trst'any a zabezpečeniu stabilnejšej základne pre dlhodobý rast počtu obyvateľov prirodzenou cestou.

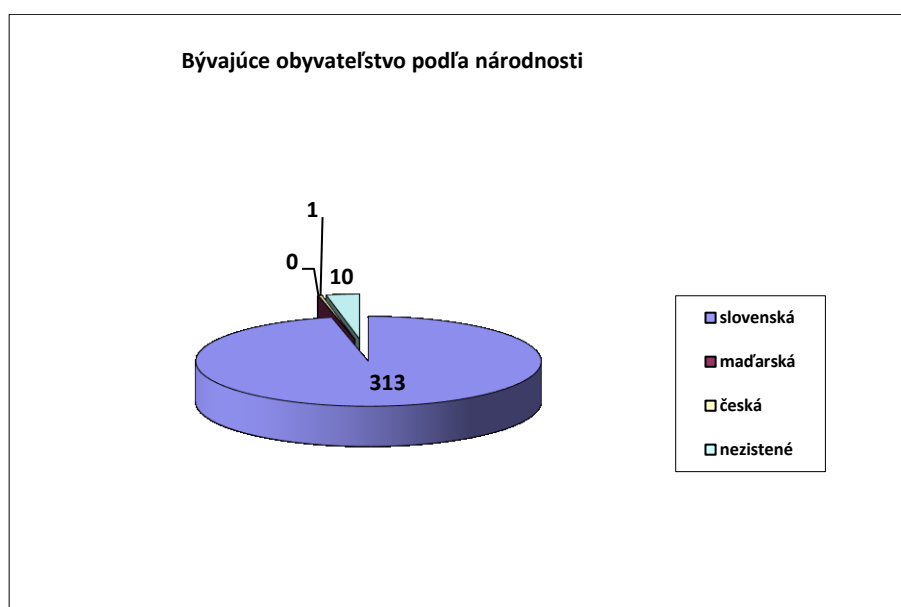
Z hľadiska národnostného zloženia obce môžeme konštatovať, že obec Hontianske Trst'any je slovenská obec.

Tabuľka 8 - Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti

Trvale bývajúce obyvateľstvo spolu	Národnosť			
	slovenská	maďarská	česká	nezistené
324	313	0	1	10

Zdroj: Sčítanie ľudu 2011

Graf 5

Zdroj: Sčítanie ľudu 2011

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva homogénna, 93,4 % obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi.

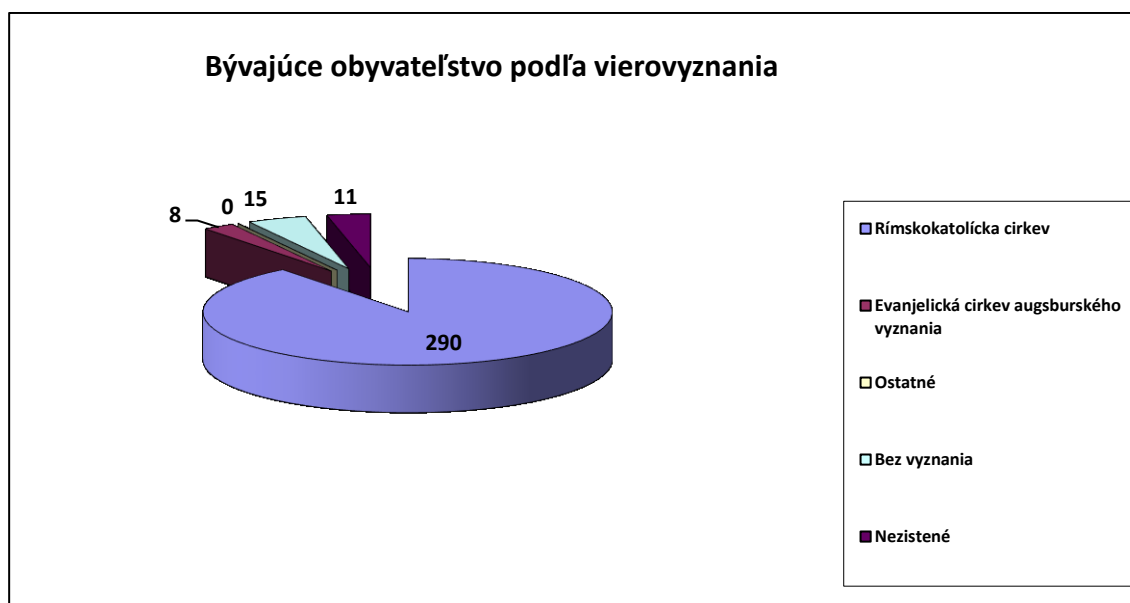
Tabuľka 9 – Štruktúra obyvateľov podľa vierovyznania

Náboženské vyznanie / cirkev	Spolu	V %
Rímskokatolícka cirkev	290	89,5
Gréckokatolícka cirkev		
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	8	2,5

Reformovaná kresťanská cirkev		
Evanjelická cirkev metodistická		
Cirkev československá husitská		
Kresťanské zbory		
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia		
Ostatné		
Bez vyznania	15	4,6
Nezistené	11	3,4
Spolu	324	100

Zdroj: Sčítanie ľudu 2011

Graf 6

Zdroj: Sčítanie ľudu 2011

2.1.3. EKONOMICKÝ POTENCIÁL

Regionálny vývoj je poznačený neukončenou transformáciou ekonomiky a hospodárstva. Celkovo, vývojovú situáciu charakterizuje absencia dlhodobej efektívnej hospodárskej a spoločenskej stratégie. Pretrvávajú (resp. prehlbujú sa) problémy v infraštruktúrnej vybudovanosti a napojenosti niektorých oblastí na komunikačné (najmä dopravné) infraštruktúry.

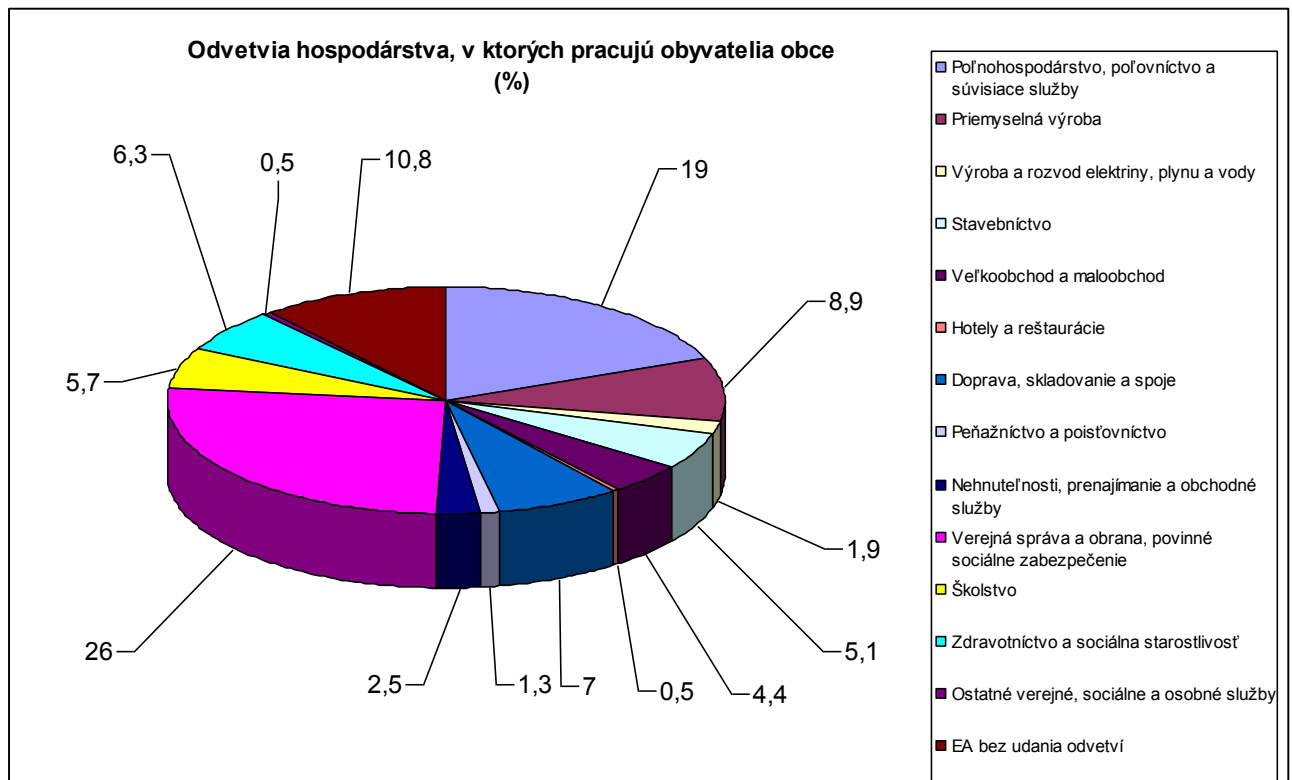
Z uvedeného vyplýva, že najväčší zamestnávateľia sú sústredení v Leviciach, Dudinciach a v Krupine.

Tabuľka č. 10 – Odvetvia hospodárstva, v ktorých pracujú obyvatelia obce

Odvetvie hospodárstva	Spolu	v %
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	30	19
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby		
Ťažba nerastných surovín		
Priemyselná výroba	14	8,9
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	3	1,9
Stavebníctvo	8	5,1
Veľkoobchod a maloobchod	7	4,4
Hotely a reštaurácie	1	0,5
Doprava, skladovanie a spoje	11	7
Peňažníctvo a poisťovníctvo	2	1,3
Nehnuteľnosti, prenájom a obchodné služby	4	2,5
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	41	26
Školstvo	9	5,7
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	10	6,3
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	1	0,5
EA bez udania odvetví	17	10,8
Spolu	158	100

Zdroj: Sčítanie ľudu 2011

Graf č. 7

Zdroj: Sčítanie ľudu 2011

Z grafu č. 7 vyplýva, že najväčší počet obyvateľov obce Hontianske Trst'any pracuje v oblasti verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie, celkom 26 %.

V rámci obce absentujú väčší zamestnávateľia. Pôsobí tu dvaja SHR.

V obci sa nachádza kameňolom ALLAS.

NEZAMESTNANOSŤ V OBCI

Podľa evidencie z Obecného úradu je počet nezamestnaných v súčasnosti 15 obyvateľov.

2.1.3.1. MAJETOK OBCE A JEHO POTENCIÁL

Majetok, ktorým obec Hontianske Trst'any disponuje sa využíva na výkon samosprávy, na zabezpečenie samosprávnych funkcií, ktoré prinášajú verejné úžitky a na podnikateľské činnosti.

V nasledujúcej tabuľke je znázornený majetok obce Hontianske Trst'any, t.z. jeho nadobúdacia hodnota a posledná účtovná hodnota k 31.12.2008

Tabuľka č.11 - Majetok obce

Majetok	Nadobúdacia hodnota v Sk	Posledná účtovná hodnota v Sk (31.12.2008)
Obecný úrad a kultúrny dom	2 248 074	436 220
Materská škola	590 997	0
Dom smútku	404 000	224 535
Športové šatne	450 000	90 450
Autobusové čakárne	20 380	0
Obecné studne	96 588	0
Kanalizácia	16 606 510	13 084 810
SPOLU	20 416 549	13 836 015

ŠTRUKTÚRA DOTÁCIÍ A PRÍJMOV OBCE

P r í j m y

Majú tri kategórie – daňové príjmy, nedaňové príjmy, granty a transfery

DAŇOVÉ PRÍJMY

- podielové dane – výnos dane z príjmov poukázaný samospráve
- dane z nehnuteľností – výšku jednotlivých daní z pozemkov a stavieb určuje obecné zastupiteľstvo vydaním všeobecne - záväzného nariadenia
- dane za špecifické služby – daň za psa, za nevýherné hracie prístroje, za jadrové zariadenie, za užívanie verejného priestranstva – určuje OZ vo VZN
- patrí sem aj poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady – určuje OZ vo VZN

NEDAŇOVÉ PRÍJMY

- dividendy
- z prenajatých obecných pozemkov
- z prenajatých budov, priestorov a objektov
- správne poplatky – za stavebnú správu, overovanie podpisov a listín, za vydanie alebo zrušenie osvedčenia SHR, potvrdenia na rôzne účely
- za predaj výrobkov, tovarov a služieb (za použitie faxu, za odvysielané relácie v miestnom rozhlase, vstupné, za kopírovanie, za použitie domu smútku, cintorínske poplatky)
- príspevky rodičov na čiastočnú úhradu prevádzkových nákladov v materskej škole a v školskom klube detí
- príjmy za stravné lístky
- za prebytočný huteľný majetok
- za čistenie odpadových vôd v spoločnej čističke v Podlužanoch
- úroky z účtov finančného hospodárenia
- sponzorské finančné dary

TUZEMSKÉ GRANTY A TRANSFERY

- dotácia z Krajského školského úradu pre MŠ
- dotácia zo ŠR pre Spoločný obecný úrad v Leviciach na delimitované konania (stavebnú správu, opatrovateľskú službu, pozemné stavby a komunikácie, ochranu prírody a výrub drevín)
- dotácia z Európskeho sociálneho fondu v spolufinancovaní so ŠR na náklady aktivačnej činnosti – nezamestnaných
- refundácia nákladov na zmiernenie škôd spôsobených živelnou pohromou (záplavy)

2.1.4. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

V obci Hontianske Trst'any sú dostupné nasledovné služby pre obyvateľov spoločenská miestnosť v kultúrnom dome, ktorú možno využiť na rôzne spoločenské podujatia ako sú svadby, životné jubilea, kary. Ďalej potraviny, pohostinstvo, športový areál.

Infraštruktúra je podmieňujúcim faktorom ekonomického a sociálneho rozvoja obce.

Je tvorená sociálnou a technickou infraštruktúrou. Technická infraštruktúra je faktorom podmieňujúcim alokáciu firiem a ich prosperitu. Rovnako dôležitý význam má i z pohľadu obyvateľov, nakoľko determinuje kvalitu ich života.

Technická infraštruktúra:

Kanalizácia

V súčasnosti obec disponuje kompletne vybavenou kanalizáciou. Kanalizačná sieť v obci je navrhnutá ako delená kanalizácia – splašková kanalizačná sieť. Vzhľadom na nepriaznivú konfiguráciu terénu kanalizačná sieť je navrhnutá ako gravitačná sieť v kombinácii s čerpacími stanicami a prečerpávaním splaškových odpadových vôd do najbližšej gravitačnej kanalizačnej stoky. Vzhľadom na značné problémy so znečisťovaním spodných vôd, obecný úrad v roku 1997 vybudoval čističku ČOV v nákladoch 3 mil. Sk. Po jej vybudovaní začal budovať obecnú kanalizáciu. Tieto práce boli ukončené v roku 1999 s nákladom 10 mil. Sk.

Plynofikácia obce

V roku 1992 bola v obci zrealizovaná kompletná plynofikácia, s nákladom 7 mil. Sk. Plynofikácia mala pozitívny vplyv na stav životného prostredia v obci, nakoľko sa znížil podiel popolu zo spaľovania uhlia z komunálneho odpadu. Zemný plyn je zo všetkých fosílnych palív pre životné prostredie najpriateľnejší, pretože neprodukuje kyslíčniky síry, pevné častice a emituje i omnoho menej NO_x a CO₂.

Vodovodná sieť

Obec nemá vybudovanú verejnú celoobecnú vodovodnú sieť prostredníctvom, ktorej by obec bola zásobovaná kvalitnou pitnou vodou. V minulosti bolo vykonaných niekoľko geologických

vtrov za účelom vyhľadania vhodného zdroja pitnej vody pre verejný vodovod. Zdroj sa nenašiel a tak obec musí čakať na prívod vody z centrálného zdroja Gabčíkovo.

V mnohých rodinných domoch je zavedený vodovod z vlastných studní.

Elektrická energia

Obec Hontianske Trst'any bola elektrifikovaná v roku 1956. Elektrické káble sú vedené na starých stĺpoch a bola by potrebná výmena rozvádzačov elektrickej energie. Z predpokladaného rozšírenia výstavby bytov v obci je potrebné uvažovať aj s následným technickým riešením elektrifikácie týchto sídelných útvarov a z toho vyplývajúcej energetickej náročnosti.

Komunikačná sieť

V roku 1994 bol urobený v obci rozvod káblovej televízie. Finančné prostriedky na realizovanie rozvodu zabezpečil starosta obce. Občanom sa umožnilo sledovanie 15 programov televízie. Sieť mobilných operátorov je v obci na dostatočnej úrovni. Monitorovaná je prevádzkovateľmi týchto sietí a je postupne inovovaná o nové výkonnejšie mobilné zariadenia na prenos signálu mobilných telefónov.

Odvoz TKO

Tuhý komunálny odpad je v obci zbieraný separovane do vlastných odpadových 110 l nádob a veľkokapacitných kontajnerov. Odvoz separovaného odpadu zabezpečuje zmluvná firma-MIKONA- Sikenica. Zber nebezpečného odpadu sa zabezpečuje podľa potreby so zmluvnými partnermi. Ročný poplatok za zber odpadu na občana je 180.- Sk.

Sociálna infraštruktúra:

Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestňovanie je spojené so štruktúrou osídlenia ako aj veľkosťou obce. Zameranie a koncentrácia zariadení sociálnej infraštruktúry je priamo spojená s potrebou racionalizovať dostupnosť k nej, stanoviť jej optimálnu kapacitu vo vzťahu k dopytu. Zmenou spoločensko-ekonomického systému došlo k prerozdeleniu za rozvoj a financovanie sociálnej infraštruktúry medzi štátnu správu, miestnu a regionálnu samosprávu a súkromný sektor.

Školstvo

V obci existovala cirkevná škola od roku 1430, podľa záznamov v obecnej kronike. V roku 1926 bola škola evidovaná ako jednotriedka. Časom škola sa rozrastala a v roku 1935 bola dostavaná do dnešnej podoby. V roku 1973 bola ZŠ zrušená a žiaci presunutí do plno organizovanej ZŠ v Žemberovciach.

V súčasnosti je v obci Materská škola s poldennou dochádzkou. materiálno- technické vybavenie škôlky je zastaralé. Finančné prostriedky na vybavenie a prevádzku sú závislé od obecného úradu a od sponzorov. MŠ nie je zapojená do žiadneho projektu, nakoľko nepatrí k zariadeniam poskytujúcim komplexnú starostlivosť počas doby pobytu detí v MŠ.

Zdravotníctvo

V obci sa v súčasnosti nenachádzajú žiadne zdravotnícke zariadenia, ani lekáreň. Obyvatelia obce využívajú služby v obci Žemberovce, prípadne v okresnom meste Levice.

Obchody a služby

V obci je jedna predajňa potravín COOP Levice . Štandardné služby pohostinstva bez stravovania sú poskytované v jednom pohostinstve nachádzajúceho sa v obci. 1 x do týždňa sú poskytované kadernícke služby pre občanov.

Sociálne služby

Pre starších a osamelých ľudí nemá obec zriadenú opatrovateľskú službu. V budúcnosti však s touto možnosťou uvažuje. O donášku obedov nebol zo strany občanov záujem.

Kultúra - občianske združenia

Kultúrna úroveň občanov bola v Hontianskych Trst'anoch na úrovni zodpovedajúcej dobe a podmienkam.

História divadelníctva v obci je bohatá. Prvú divadelnú hru nacvičili v roku 1919. Divadelné hry boli obľúbené a viackrát sa museli opakovať.

Kultúrny dom bol postavený v roku 1958, stále zabezpečuje kultúrno-spoločenské požiadavky obyvateľov obce. V budove je umiestnený obecný úrad. Stále však zastáva kľúčovú úlohu pri organizovaní významných kultúrnych podujatí. Fungujúca kultúrna infraštruktúra obce je dôležitá pre sociálno-ekonomický rozvoj regiónu, dosiahne sa tým vyvážený regionálny rozvoj prostredníctvom zvýšenia konkurencieschopnosti obce.

V oblasti kultúry a spoločenského života sa konajú v obci akcie a podujatia.

Tabuľka č. 12 - Kultúrne podujatia v obci v roku 2008

Názov kultúrneho podujatia
Mikuláš
Vianočná oslava
Karneval
Vystúpenie ku dňu matiek
Deň matiek
Koniec školského roku

Spoločenské organizácie a záujmové spolky

V minulosti v obci boli viaceré aktívne organizácie. Ako napr. Výbor žien, Zväz chovateľov a záhradkárov. V súčasnosti sú aktívne nasledovné organizácie a spolky, vid' tabuľku.

Tabuľka č. 13 - Spoločenské organizácie, záujmové spolky

Názov spoločenskej organizácie, záujmového spolku
TJ Družstevník
Poľovnícke združenie
Miestny odbor Matice Slovenskej
Jednota- Spotrebné družstvo

Bývanie

Bytový fond sa sústreďuje v rodinných domoch. Za špecifické v obci je možné považovať väčší počet neobývaných domov, pre ktoré je žiaduce hľadať uplatnenia- ako dočasné bývanie pre mladé rodiny a pod. Obec plánuje v budúcnosti bytovú výstavbu, avšak je potrebné hľadať finančné zdroje na uskutočnenie týchto zámerov.

Tabuľka č. 14 – Domový a bytový fond obce

2. Počet	Rodinné domy
Domov spolu	116
v [%]	100
Neobývané	42

Zdroj: Sčítanie ľudu 2001

2.1.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Obec je pre zachovanie čistého životného prostredia.

Na zelený odpad by bolo potrebné vybudovať riadne kompostovisko. Na realizáciu sú však potrebné finančné prostriedky.

V extraviláne obce sa objavujú divoké skládky i napriek možnostiam občanov zbaviť sa kedykoľvek všetkého odpadu. Obec likviduje tieto divoké skládky priebežne, ale s vysokými finančnými nákladmi.

2.2. ANALÝZA REALIZOVANÝCH INVESTIČNÝCH OPATRENÍ

Nižšie uvedená tabuľka obsahuje v minulosti realizované investičné projekty s uvedením názvu projektu, roku realizácie, výšku nákladov ako i poskytovateľa dotácie.

Tabuľka č. 15 - Realizované investičné opatrenia v obci od roku 1996 do roku 2008

Názov obce	Obdobie od roku 1996-2008	Názov realizovanej investície	Suma v Sk za realizovanú investíciu
Hontianske Trst'any	96-08	Kanalizácia obce	16 mil.
	96-08	Vodovodné rozvody	13 mil.
	02-	Rekonštrukcia Domu smútku	1,5 mil.

Všetky realizované investície v obci riešili akútne a chronické problémy obce, ktoré znižovali jej konkurencieschopnosť, atraktivitu z hľadiska cestovného ruchu a znižovali kvalitu života obyvateľov.

Infraštruktúrna investícia predstavuje základný prostriedok stimulu ekonomického rozvoja na základe, ktorého je možné odštartovať proces revitalizácie a obnovy v obci. Pre ekonomický rozvoj obce je dôležitá kvalitná a moderná infraštruktúra, ktorá je jedným z pilierov ekonomického a spoločenského rozvoja prílevu investorov a výstavby nových výrobných a podnikateľských kapacít v obci.

Obec každoročne realizuje niekoľko investičných akcií menšieho rozsahu, ako sú opravy a odstránenie havarijných stavov obecného majetku.

2.3. SWOT ANALÝZA

Analýza SWOT je praktický nástroj na hodnotenie územia a aktivít, ktoré sa v ňom uskutočňujú. Opisuje silné, slabé stránky a vnútorný stav týkajúci sa najmä minulosti a prítomnosti obce, opisuje príležitosti a ohrozenia, ktoré sa týkajú vonkajších faktorov a majú skôr väzbu na budúcnosť.

GEOGRAFIA A DEMOGRAFIA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - dlhoročná história a povedomie obce - dobré klimatické podmienky na pestovanie teplomilných rastlín - výhodná geografická poloha obce - vinohradnícka oblasť <ul style="list-style-type: none"> - vysoké percento SŠ s maturitou 	<ul style="list-style-type: none"> - regresívny typ vekovej štruktúry – prevláda poproduktívne obyvateľstvo nad predproduktívnym - zvyšujúce sa percento obyvateľov v poproduktívnom veku - dlhodobý negatívny stav vo vývoji prirodzeného prírastku - prevládajú zomrelí každoročný pokles novo narodených detí
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - podpora bývania pre mladých od štátu - výstavba nájomných bytov v obci - využitie prírodného potenciálu pre účely vidieckej turistiky a agroturistiky 	<ul style="list-style-type: none"> - vysoký odliv obyvateľov obce za prácou mimo regiónu - odchod mladých ľudí do zahraničia - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva

EKONOMIKA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku - účasť obce pri príprave rozvojovej stratégie LEADER 	<ul style="list-style-type: none"> - počet pracovných príležitostí nepokrýva kapacity ekonomicky aktívneho obyvateľstva - nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov u fyzických osôb, ktorá zabraňuje rozvoju podnikateľských aktivít - nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov na nákup a inštaláciu moderných efektívnych výrobných technológií - málo pracovných príležitostí pre mladých ľudí s vysokoškolským vzdelaním v obci
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - vznik nových pracovných miest v oblasti poľnohospodárstva, obchodu a služieb, v oblasti remeselníckej výroby a stavebnej výroby - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ - dostatok ľudských zdrojov s vhodnými skúsenosťami v oblasti poľnohospodárstva - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom a strednom podnikaní a v oblasti obchodu a služieb - podpora záujmových krúžkov zo strany obce - vybudovanie priemyselného parku 	<ul style="list-style-type: none"> - pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU - nedostatok investičného kapitálu - neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity - neochota obyvateľov investovať do ďalšieho vzdelávania - znižujúci sa počet zamestnancov v poľnohospodárstve - nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov

TECNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - vybavenosť kanalizáciou - vybudovaná sieť na rozvod elektrickej energie - vybavenie obce plynofikáciou - vyhovujúci signál mobilných sietí - dostačujúce pokrytie signálom TV 	<ul style="list-style-type: none"> - zlý technický stav miestnych komunikácií, ciest a chodníkov - absencia verejného vodovodu - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry - nevyhovujúci stav verejného osvetlenia, potreba dobudovania a stálej údržby - zlý technický stav miestnych komunikácií ciest II. triedy
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia miestnych komunikácií - rekonštrukcia verejného osvetlenia <ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie verejného vodovodu - dostupnosť internetu - rozvoj technickej infraštruktúry 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií - absencia chodníkov popri miestnych cestných komunikáciách - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov - finančná náročnosť pri spolufinancovaní projektov z fondov EÚ - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk

SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - kľudnejší život obyvateľov a bývanie ako v meste - ľudia prejavujú záujem o dianie iných - výhodou bývania v obci je vlastníctvo nehnuteľnosti - existencia materskej školy - dobré kultúrne povedomie obyvateľov - uchovanie kultúrnych tradícií - množstvo aktívnych spoločenských a záujmových spolkov <ul style="list-style-type: none"> - každoročne sa opakujúce kultúrne podujatia - obecná knižnica - kultúrny dom, - uspokojujúci stav športových, kultúrnych zariadení - existencia domu smútku - dobré susedské vzťahy - záujem obyvateľov o veci verejné - informovanosť obyvateľov o dianí obci starostom a z obecného rozhlasu 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočne rozvinuté obchodné siete a služby pre obyvateľov - nedostatočná zdravotnícka infraštruktúra - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - snaha obyvateľov zatraktívniť a skrásliť život v obci - zverejnenie podrobného ročného programu kultúrnych podujatí v obci 	<ul style="list-style-type: none"> - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice

<ul style="list-style-type: none"> - zabezpečenie donášky stravy pre starých a nevládných obyvateľov zo strany obce - podporovanie individuálnej bytovej výstavby a nájomných bytov - vytvoriť klub mládeže - zaobstaranie právnického poradcu zo strany obce 	katastrálneho územia obce
---	---------------------------

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - blízky kontakt s prírodou - uspokojujúci stav verejnej zelene - separovaný zber - papier, plasty, sklo, železo, akumulátory, elektronický šrot - kompletná plynofikácia obce 	<ul style="list-style-type: none"> - narastanie individuálnej automobilovej a motocyklovej dopravy v obci - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov - nadmerné využívanie umelých hnojív - existencia čiernych skládok - absencia oddychovo - rekreačnej zóny pre obyvateľov - nefunkčné odvodňovacie jarky - neexistencia splaškovej kanalizácie - nedostatočné protipovodňové opatrenia
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - úprava verejných plôch - vznik parku s preliezkami pre deti - obnova odvodňovacích jarkov 	<ul style="list-style-type: none"> - zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmerného využívania fosílnych palív domácnosťami - ohrozená kvalita pitných a povrchových vôd - znečisťovanie podzemných vôd - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia - zníženie biodiverzity - vykurovanie objektov tuhými palivami - nárast množstva vyvázaných odpadov - častejšia vodná a pôdna erózia

3. STRATEGICKÁ ČASŤ

3.1. STRATEGICKÁ VÍZIA OBCE

Obec Hontianske Trst'any , v ktorej žijú spokojní a aktívni občania, s adekvátnymi možnosťami na bývanie a prácu, v zdravom životnom prostredí, kde je vytvorený priestor na kultúrne a spoločenské vyžitie.

3.2. KLÚČOVÉ DISPARITY A HLAVNÉ FAKTORY ROZVOJA

Hlavné príčiny regionálnych disparít sú v predovšetkým v realizácii postupných krokov ekonomickej reformy (devalvácia meny, liberalizácia cien, konverzia a následný rozpad trhov, odbytové ťažkosti) pôsobia s rôznou intenzitou na ekonomiku regiónov SR. Dopad pôsobenia postupných krokov ekonomickej reformy mal vplyv na štruktúru ekonomiky regiónov. Postup ekonomickej reformy sprevádzalo zhoršovanie ekonomickej situácie v okresoch a mikroregiónoch s monoštruktúrnym zameraním výrobnéj základne. Išlo predovšetkým o okresy, alebo ich časti, kde rozhodujúca výrobná aktivita sa dostala do depresie a dochádzalo k prudkému znižovaniu zamestnanosti. Disparity a faktory rozvoja ovplyvňujúce úroveň udržateľnej celkovej konvergenencie SR k EÚ 15 v programovacom období 2007 až 2013:

KLúčové disparity:

1. nedostatočne využitý existujúci rastový potenciál regiónov,
2. nedostatočná úroveň rastového potenciálu regiónov,
3. sektorové a regionálne rozdiely v konkurencieschopnosti dané nedostatočným využitím existujúceho rastového potenciálu, ako aj jeho nedostatočnou úrovňou
4. útlm poľnohospodárskej prvovýroby

Hlavné faktory rozvoja:

1. zlepšenie dostupnosti regiónov a dovybavenie územia infraštruktúrou,
2. rozvoj ľudského potenciálu a efektívne využitie pracovných síl,
3. využitie, reštrukturalizácia, rozvoj produkčného potenciálu a zvyšovanie inovačnej kapacity regiónov
4. Zachovanie a ochrana životného prostredia v obci

Koherentné poradie faktorov rozvoja obce Hontianske Trst'any

Medzi kľúčové faktory rozvoja obce Hontianske Trst'any patrí jej dlhoročná história a povedomie obce v oblasti ťažby kameňa tufového, pieskovcového a andezitového, chovu včiel, poľovníctva, vinohradníctva, prírodného dedičstva, ktoré výraznou mierou determinuje a určuje budúci rozvoj a úroveň konkurencieschopnosti obci v budúcnosti. Dobrá štruktúra sídelnej siete pre obsluhu územia má význam predovšetkým z hľadiska lokalizácie firiem a z hľadiska kvality života obyvateľov v obci.

Blízkosť významných mestských sídel prepojených s obcou dopravnou a technickou infraštruktúrou prináša zo sebou predovšetkým ekonomické a sociálne výhody. Ako sú napr. dostatok pracovných príležitostí, kvalitná štruktúra ekonomických činností a predpoklad pre a rast a rozvoj potrieb a sociálnych istôt obyvateľstva a znižovanie nezamestnanosti.

Ekonomický potenciál daného regiónu predstavuje spolupôsobenie existujúcich ľudských zdrojov, kapitálu a prírodných daností za účelom výroby produkcie a poskytovania služieb. Ekonomický potenciál je rozhodujúcim faktorom rozvojových možností obce a determinantom životnej úrovne jej obyvateľstva. Je východiskom všetkých rozvojových zámerov, ktoré sa obce dotýkajú. Dokonalé zmapovanie existujúceho stavu ekonomického potenciálu a prognóza jeho očakávaného vývoja v budúcnosti je rozhodujúcim faktorom ekonomickej úspešnosti obce.

Využitie ekonomického potenciálu obce závisí od viacerých faktorov. Okrem dopytu sú to predovšetkým ekonomicko-technické parametre výrobných zariadení alokovaných v regióne, konkurencieschopnosť ich potenciálnej produkcie, kvalita a dostupnosť pracovnej sily a pod. Úroveň tohto potenciálu a stupeň jeho využitia sa priamo odzrkadľuje v ekonomickej výkonnosti obce.

Cestovný ruch nadobúda čoraz väčší ekonomický i sociálny význam pre rozvoj obce.

Vidiecky turizmus :

- a) ovplyvňuje tvorbu nových pracovných príležitostí, zastavuje pokles obyvateľstva v obci,
- b) ovplyvňuje zárobkovú situáciu miestneho obyvateľstva, stimuluje jeho dopyt, vytvára príležitosti pre podnikateľské aktivity, aktivuje rozvoj poľnohospodárskej výroby, remesiel, obchodu a tak zlepšuje hospodárske a sociálne pomery miestneho obyvateľstva,

c) stimuluje rozvoj technickej infraštruktúry (budovanie cestnej siete, telekomunikácií, zásobovanie pitnou vodou - budovanie vodovodu, kanalizácie, plynofikácia) a sociálnej infraštruktúry (modernizácia a výstavba bytového fondu, kultúrno-osvetových, zdravotníckych zariadení ap.), zlepšuje starostlivosť o životné prostredie a občiansku vybavenosť,

d) je zdrojom príjmov regiónu a tvorby hodnoty, multiplikačného efektu v kooperujúcich odvetviach, priamo i sprostredkovanie vplyva na tvorbu HDP a v dôsledku ekonomickej špecializácie regiónu na cestovný ruch je aj faktorom podpory medziregionálnej kooperácie,

e) má pozitívny priamy a sprostredkovaný vplyv na tvorbu a rast hrubého národného produktu regiónu a vplyvom rozvoja aktívneho zahraničného cestovného ruchu aj na devízové zhodnocovanie služieb cestovného ruchu.

Uvedomujúc si tento pozitívny vplyv cestovného ruchu na rozvoj obce je príležitosťou do budúcnosti lepšie a efektívnejšie využiť turistický potenciál.

Koherentné poradie disparít obce Hontianske Trst'any

Jednou z disparít obce, ktorá vyžaduje doriešenie v krátkodobom horizonte je rekonštrukcia a modernizácia kultúrneho domu, materskej škôlky a domu smútku v obci. Taktiež je potrebná v budúcnosti rekonštrukcia športového areálu, revitalizácia verejných priestranstiev v obci.

Z pohľadu kvality života obyvateľov obce Hontianske Trst'any je potrebné v budúcnosti riešiť problematiku zvýšenia počtu bytovej výstavby a problematiku rozšírenia ponuky služieb pre potreby obyvateľov obce.

Disparitou obce Hontianske Trst'any je i mierny pokles počtu obyvateľov. Zhoršovanie populačnej situácie v obci je spojené s výraznou zmenou demografického správania obyvateľov od 90-tych rokov.

V podstate predstavuje proces identický so situáciou vo vyspelých krajinách. Na druhej strane však tento stav súvisí čiastočne aj so zmenenými vnútornými podmienkami slovenskej spoločnosti (zvýšené životné náklady, výrazná nezamestnanosť, finančná nedostupnosť bývania), ktoré majú dopady najmä na mladé rodiny a mladých ľudí.

3.3. ROZVOJOVÁ STRATÉGIA

Až doteraz sme sa v jednotlivých častiach Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hontianske Trst'any zaoberali súčasným stavom obce, jej skutkovým obrazom. Zmapovali sme jej obyvateľov, ich životnú úroveň, možnosti vzdelávania, kultúrneho a športového vyžitia, zamestnanosti, dopravy, sociálnej a zdravotnej pomoci, environmentálnej situácie.

Tento stav sme podrobne analyzovali a na základe SWOT analýzy sme určili kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja.

Kapitola rozvojovej stratégie obce je spracovaná tak, aby bola kompatibilná s (Národným strategickým plánom rozvoja vidieka Slovenskej republiky na roky 2007 - 2013, Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja).

Definovanie rozvojovej stratégie obce nadväzuje na výsledky komplexných analýz a na SWOT analýzu, pričom sa snaží odstrániť alebo prinajmenšom zmierniť identifikované disparity pomocou určených faktorov rozvoja.

Znamená to zaistiť pre obyvateľov obce Hontianske Trst'any kvalitné prostredie pre život. Pod kvalitným prostredím si možno predstaviť zdravú krajinu, ktorú miestny obyvatelia využívajú ako ekonomický nástroj a miesto pre odpočinok a prostredie, ktoré je potrebné ochrániť pre budúcu generáciu. Ku kvalitnému životu potrebujú obyvatelia fungujúcu technickú a dopravnú infraštruktúru, na ktorej základoch je možné obec udržať životaschopnou. Okrem toho je pre život v obci potrebná občianska vybavenosť a služby. Súčasťou kvalitného života je i bohatý spolkový život, celoročné vyžitie v oblasti kultúry, športu a voľného času. Taktiež je dôležité ponúknuť turistom a návštevníkom obce Hontianske Trst'any atraktívne miesto pre rekreáciu a pre trávenie voľného času. Predstavuje si to vybudovať pre nich turistickú infraštruktúru, ponúknuť kvalitné a dostupné základné služby cestovného ruchu, poskytovať dostatok informácií a zaisťovať radu ďalších aktivít, ktoré budú viesť ku rozvoju vidieckej turistiky a agroturistiky v spolupráci zo všetkými zainteresovanými subjektmi.

Na základe uvedených skutočností a v zmysle jednotlivých národných a regionálnych programov bola vytvorená rozvojová stratégia obce Hontianske Trst'any, vychádzajúca z opisu strategických prístupov predstaviteľov obce k jej rozvoju.

3.4. STRATEGICKÝ CIEĽ OBCE

Skvalitniť život obyvateľov obce Hontianske Trst'any dobudovaním infraštruktúry a modernizáciou existujúcej občianskej vybavenosti. Využiť potenciál existujúcich prírodných a kultúrnych zdrojov, ktoré s pomocou posilneného miestneho kapitálu prispejú k zabezpečeniu sociálnej, kultúrnej a spoločenskej prosperity ako aj celkovo zatraktívneniu obce.

3.4.1. CIELE A PRIORITY

Jednotlivé prioritné oblasti s popisom cieľov sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Tabuľka č.16 - Ciele a priority

Poradové číslo	Priorita	Cieľ
1	Podpora trvalo udržateľného rozvoja	Zabezpečiť stabilný rast ekonomickej aktivity v obci a jej okolí, ktorý je základom hospodársko-sociálneho postavenia jej občanov: -cestovný ruch -ostatné služby - priemysel - poľnohospodárstvo
2	Ochrana životného prostredia	Zachovať úctu k životnému prostrediu nielen na úrovni platných noriem v oblasti ochrany životného prostredia, ale hlavne zvyšovať povedomie obyvateľov aby sami aktívne prispievali k ochrane svojho okolia.
3	Investície do občianskej infraštruktúry	Prispieť k skvalitneniu a dobudovaniu občianskej infraštruktúry v oblastiach ako sú technická, sociálna, zdravotná a kultúrna infraštruktúra. Súčasťou tejto priority je aj riešenie a zlepšovanie situácie v oblasti bývania.
4	Rozvoj občianskej spoločnosti	Aktivizovať obyvateľstvo formou kultúrnych a športových podujatí ako aj kontinuálne zvyšovať participácie obyvateľov na daniach v obci.
5	Podpora rozvoja služieb pre obyvateľov	Skvalitniť služby poskytované na území obce ako aj zabezpečiť také, ktoré v súčasnosti absentujú.

3.4.2. OPATRENIA A AKTIVITY

AKTIVITA: Rekonštrukcia budovy kultúrneho domu
PRIORITNÁ OBLASŤ: investície do občianskej infraštruktúry
PLÁNOVANÝ ROK REALIZÁCIE: 2009 ZODPOVEDNÝ ZA REALIZÁCIU: Obec DÔLEŽITOSŤ (1-vysoká,2-stredná,3-nižšia) : 1
FINANCOVANIE : NÁKLADY V TIS. Sk: 6500 MOŽNOSTI FINANCOVANIA: Prostriedky európskej únie –Program rozvoja vidieka
DOPADY :pozitívny DOPAD NA ZAMESTNANOSŤ: 0 DOPAD NA ROZPOČET : zvládnuteľný DOPAD NA KVALITU ŽIVOTA : pozitívny

AKTIVITA: Modernizácia športového areálu
PRIORITNÁ OBLASŤ: Rozvoj občianskej spoločnosti
PLÁNOVANÝ ROK REALIZÁCIE: 2010-2015 ZODPOVEDNÝ ZA REALIZÁCIU: Obec, DÔLEŽITOSŤ (1-vysoká,2-stredná,3-nižšia) : 3
FINANCOVANIE : NÁKLADY V TIS. Sk: 1 000 MOŽNOSTI FINANCOVANIA: fondy
DOPADY :pozitívny DOPAD NA ZAMESTNANOSŤ: 0 DOPAD NA ROZPOČET : nevýznamný DOPAD NA KVALITU ŽIVOTA : pozitívny

AKTIVITA: Miestne komunikácie
POPIS : Rekonštrukcia miestnych komunikácií
PRIORITNÁ OBLASŤ: investície do občianskej infraštruktúry
PLÁNOVANÝ ROK REALIZÁCIE: 2010 - 2014 ZODPOVEDNÝ ZA REALIZÁCIU: Obec DÔLEŽITOSŤ (1-vysoká,2-stredná,3-nižšia) : 2
FINANCOVANIE : NÁKLADY V TIS. Sk: 10 000 MOŽNOSTI FINANCOVANIA: eurofondy, dotácie
DOPADY :pozitívny DOPAD NA ZAMESTNANOSŤ: 0 DOPAD NA ROZPOČET : nevýznamný DOPAD NA KVALITU ŽIVOTA : pozitívny

AKTIVITA: Lávky a premostenia v obci
POPIS : Lávky v obci
PRIORITNÁ OBLASŤ: investície do občianskej infraštruktúry
PLÁNOVANÝ ROK REALIZÁCIE: 2010 - 2014 ZODPOVEDNÝ ZA REALIZÁCIU: Obec DÔLEŽITOSŤ (1-vysoká,2-stredná,3-nižšia) : 2
FINANCOVANIE : NÁKLADY V TIS. Sk: 500 000 MOŽNOSTI FINANCOVANIA: eurofondy, dotácie
DOPADY :pozitívny DOPAD NA ZAMESTNANOSŤ: 0 DOPAD NA ROZPOČET : významný DOPAD NA KVALITU ŽIVOTA : pozitívny

AKTIVITA: Bytová výstavba
POPIS : Výstavba bytov pre mladé rodiny
PRIORITNÁ OBLASŤ: investície do občianskej infraštruktúry
PLÁNOVANÝ ROK REALIZÁCIE: 2011 - 2015 ZODPOVEDNÝ ZA REALIZÁCIU: Obec DÔLEŽITOSŤ (1-vysoká,2-stredná,3-nižšia) : 2
FINANCOVANIE : NÁKLADY V TIS. Sk: 10 000 MOŽNOSTI FINANCOVANIA: úver -ŠFRB, dotácia, vlastné
DOPADY :pozitívny DOPAD NA ZAMESTNANOSŤ: 0 DOPAD NA ROZPOČET : zvládnuteľný DOPAD NA KVALITU ŽIVOTA : pozitívny

AKTIVITA: Verejné priestranstvá
POPIS : Rekonštrukcia verejných priestranstiev- centra obce
PRIORITNÁ OBLASŤ: Ochrana životného prostredia
PLÁNOVANÝ ROK REALIZÁCIE: 2010 - 2012 ZODPOVEDNÝ ZA REALIZÁCIU: Obec DÔLEŽITOSŤ (1-vysoká,2-stredná,3-nižšia) : 1
FINANCOVANIE : NÁKLADY V TIS. Sk: 3 000 MOŽNOSTI FINANCOVANIA: dotácie, fondy, vlastné
DOPADY :pozitívny DOPAD NA ZAMESTNANOSŤ: 0 DOPAD NA ROZPOČET : zvládnuteľný DOPAD NA KVALITU ŽIVOTA : pozitívny

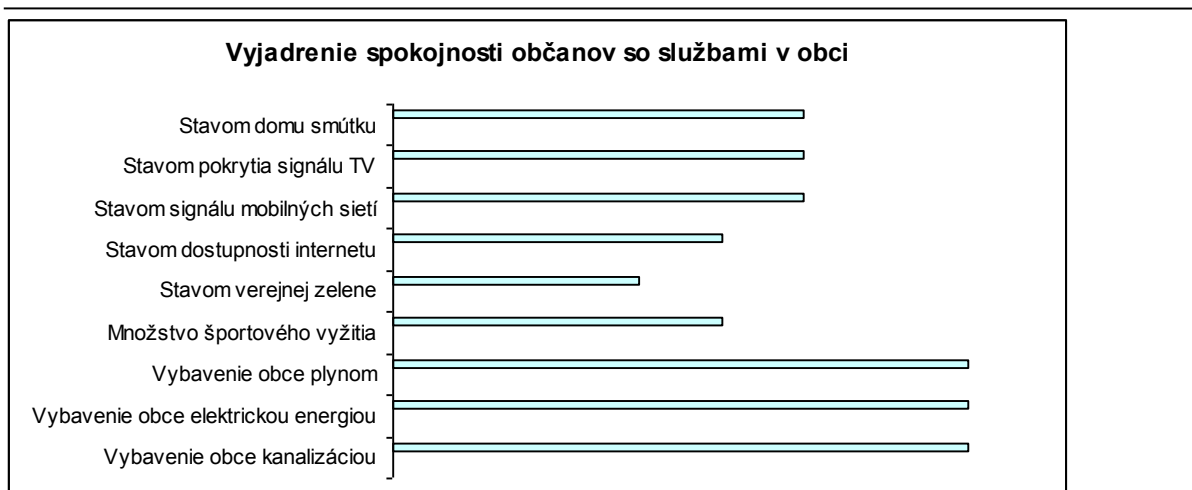
AKTIVITA: Dom smútku
POPIS : Dokončenie rekonštrukcie Domu smútku
PRIORITNÁ OBLASŤ: Podpora a rozvoj služieb pre obyvateľstvo
PLÁNOVANÝ ROK REALIZÁCIE: 2010 - 2013
ZODPOVEDNÝ ZA REALIZÁCIU: Obec
DÔLEŽITOSŤ (1-vysoká,2-stredná,3-nižšia) : 3
FINANCOVANIE :
NÁKLADY V TIS. Sk: 1 000
MOŽNOSTI FINANCOVANIA: MV RRSR - dotácia, fondy
DOPADY :pozitívny
DOPAD NA ZAMESTNANOSŤ: 0
DOPAD NA ROZPOČET : zvládnuteľný
DOPAD NA KVALITU ŽIVOTA : pozitívny

AKTIVITA: Vykurovanie biomasou
POPIS : Využitie biomasy pre obecné účely
PRIORITNÁ OBLASŤ: Ochrana životného prostredia
PLÁNOVANÝ ROK REALIZÁCIE: 2009 - 2010
ZODPOVEDNÝ ZA REALIZÁCIU: Obec
DÔLEŽITOSŤ (1-vysoká,2-stredná,3-nižšia) : 1
FINANCOVANIE :
NÁKLADY V TIS. Sk: 30 000
MOŽNOSTI FINANCOVANIA: MV RRSR - dotácia, fondy
DOPADY :pozitívny
DOPAD NA ZAMESTNANOSŤ: 0
DOPAD NA ROZPOČET : zvládnuteľný
DOPAD NA KVALITU ŽIVOTA : pozitívny

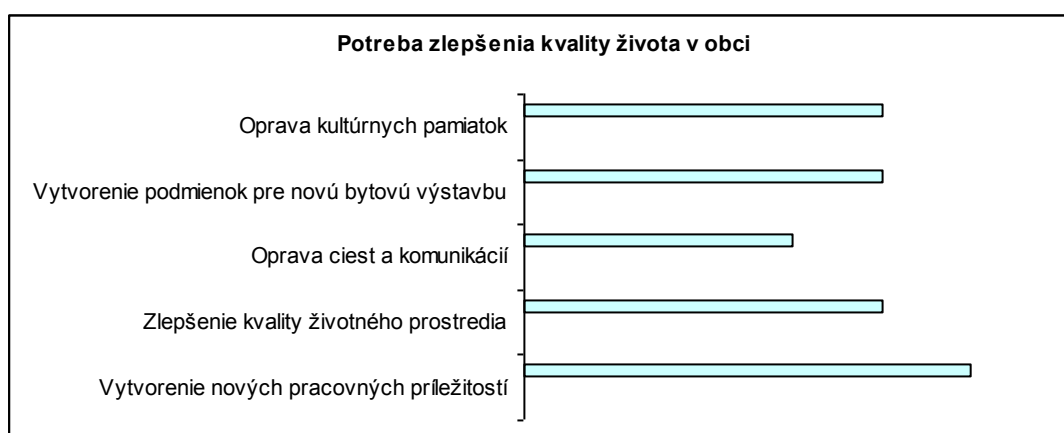
3.4.3. VÝSLEDKY ANKETY

V obci Hontianske Trst'any bol vykonaný prieskum, zameraný na určenie miery spokojnosti obyvateľov s jednotlivými faktormi kvality života v obci. Na základe ankety je možné identifikovať celkovú spokojnosť a nespokojnosť občanov v jednotlivých oblastiach ako je to uvedené v nasledovných grafoch. Jednoznačne dominuje priorita obyvateľov vytvoriť podmienky pre zamestnanosť v oblasti poľnohospodárstva, stavebníctva a v oblasti služieb, zlepšiť kvalitu životného prostredia, vytvoriť podmienky pre novú bytovú výstavbu a rekonštruovať stav komunikácií a chodníkov. Občania sú spokojní s vybavením obce s kanalizáciou, elektrickou energiou, plynofikáciou, stavom Domu smútku, množstvom športového vyžitia, stavom pokrytia signálu mobilných sietí, stavom káblovej TV.

Graf č. 8

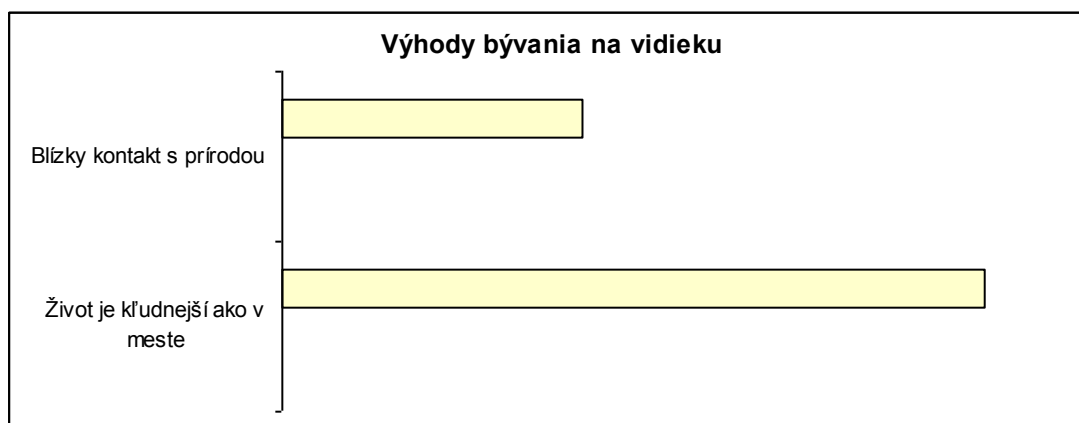

Graf č. 9

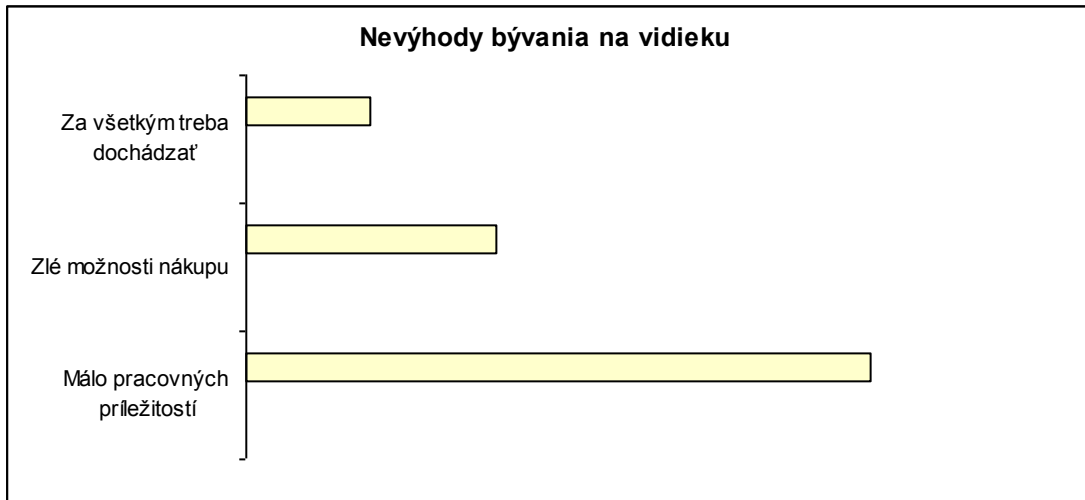
Obyvatelia obce Hontianske Trst'any považujú bývanie na vidieku za kľudnejšie ako v meste a za výhodu považujú i blízky kontakt s prírodou o čom svedčí nasledujúci graf.

Graf č. 10

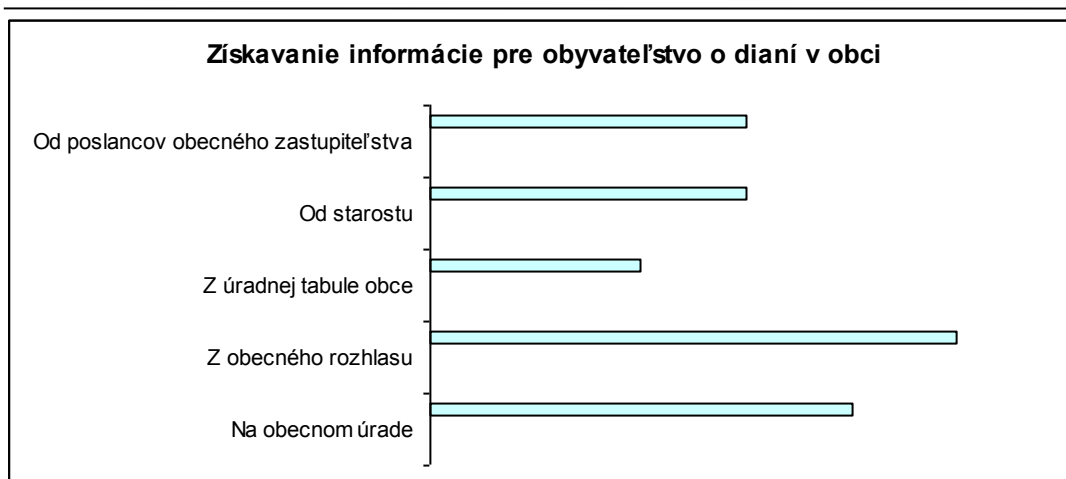
Ako nevýhodu bývania v obci uvádzajú v ankete obyvatelia nasledovné body .

Graf č. 11

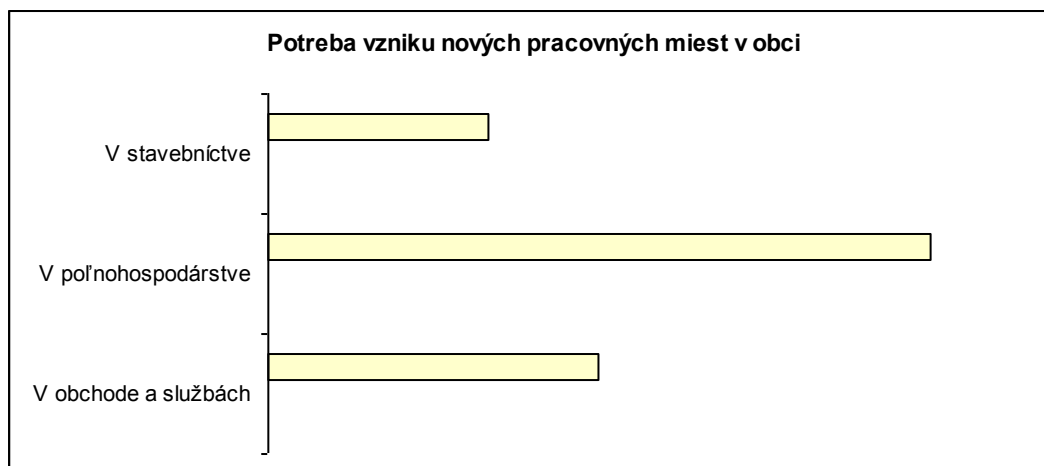
V ďalšej časti dotazníka obyvatelia obce Hontianske Trst'any popisovali spôsob získavania informácií o dianí v obci. Najčastejším zdrojom informácií pre občana v obci je obecný rozhlas, starosta, obecný úrad.

Graf č. 12

Ďalší graf popisuje vznik najpotrebnejších odvetví na vytvorenie nových pracovných príležitostí podľa miestnych občanov, ktorí vyplnili dotazník.

Graf č. 13

4. IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ

4.1. FINANČNÉ ZABEZPEČENIE

Jednou z kľúčových otázok programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie

zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Finančné zdroje potrebné pre naplnenia aktivít uvedených v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja budú plynúť z nasledovných zdrojov:

Rozpočet obce je základným zdrojom financovania aktivít. Výška voľných prostriedkov je však limitovaná a preto je vhodné prostriedky obecného rozpočtu použiť najmä na nasledovné:

- **zabezpečiť prípravu projektov** – projektová dokumentácia, príprava žiadostí na čerpanie fondov a podobne
- **spolufinancovať europrojekty**
- **financovanie bežných aktivít** – ide najmä o neinvestičné aktivity v oblasti služieb obyvateľom alebo podpore kultúrneho a športového života

Ostatné verejné zdroje, najmä prostriedky ŠFRB sú vhodné na financovanie bytovej výstavby. Príležitosti na získanie nenávratnej finančného príspevku zo štátneho rozpočtu sú v značnej miere obmedzené.

Súkromné zdroje – je možné použiť najmä na v projektoch, ktoré sú orientované na podporu podnikateľského prostredia a súkromný sektor z neho bude mať tiež osoh.

Štrukturálne fondy EÚ – je možné použiť na financovanie mnohých projektov .

Úverové zdroje – úvery sú vhodné na riešenie akútnych investičných potrieb prípadne na financovanie aktivít s pozitívnym dopadom na rozpočet obce.

4.2. ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hontianske Trst'any (2008 - 2013), PHSR je potrebné podrobiť každoročnému posúdeniu v odborných komisiách a tak aktualizovať plán aktivít na nasledujúci rok. PHSR je živý dokument, ktorý je potrebné aktualizovať a upravovať podľa akútnych potrieb či možností financovania.

Strategické plánovanie podpory rozvoja obce je charakteristické najmä orientáciou podpory na dosiahnuté efekty, t.z.:

- hierarchickým usporiadaním cieľov,
- riadením na základe procesov,
- permanentným monitorovaním a vyhodnocovaním efektov,
- permanentným učením sa a inováciou,
- rozvíjaním partnerstiev,
- zodpovednosťou voči verejnosti.

Na základe poznatkov o efektívnosti a účinnosti vynaložených nákladov sa budú iniciovať inovačné zlepšenia v rámci stanovovania cieľov v obci. Informácie o účinnosti a efektívnosti vynakladaných prostriedkov sú nenahraditeľným zdrojom permanentného rozširovania poznatkov v oblasti podpory rozvoja obce.

4.3. INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE

Zabezpečenie realizácie a naplnenia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja bude dosiahnuté koordinovaným a širokospektrálnym pôsobením všetkých zainteresovaných

cieľových skupín v obci v kombinácii s využitím schopností a skúseností všetkých zodpovedných osôb.

V časti 3.4.2 je uvedený subjekt zodpovedný za realizáciu jednotlivých aktivít, väčšina aktivít je v pôsobnosti obce. Nakoľko sú tieto aktivity rozsiahle a náročné, je potrebné určiť konkrétne osoby či komisie v orgánoch obce, ktoré budú za tieto aktivity riadiť a koordinovať. V pláne hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa neurčujú konkrétne mená či posty, nakoľko takéto rozhodnutia je potrebné robiť operatívne.

Je však možné rámcovo určiť kompetencie jednotlivých orgánov obce. Štruktúra organizačného zabezpečenia manažmentu programu je závislá od špecifických podmienok obce. Zastupiteľstvo obce je najvyšší orgán na čele so starostom, má politickú a riadiacu zodpovednosť za plnenie celého programu rozvoja obce.

Obecné zastupiteľstvo prijíma rozhodnutia o postupe realizácie programu, ustanovuje riadiacu skupinu alebo osobu, ktorá bude poverená riadením procesu, schvaľuje návrhy a projekty rozvoja, dojednáva partnerské vzťahy, hodnotí, schvaľuje výsledky a výstupy programu a zabezpečuje jeho realizáciu a rozhoduje o zmenách.

Zastupiteľstvo spracúva, schvaľuje, riadi a pravidelne vyhodnocuje plnenie programu obce. Realizácia programu je vykonávaná na základe projektov. Na realizácii programu sa budú podieľať odborníci a partneri, nakoľko účinnosť plnenia programu je možné zvýšiť len na základe partnerstiev. Okrem podnikateľskej sféry sú vhodnými partnermi, subjekty so skúsenosťami vo sfére čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ.

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je najvhodnejšia prostredníctvom implementačných projektov, ktoré môže obec realizovať sama alebo v spolupráci s externými poradenskými organizáciami. Úlohou implementačného projektu je zaviesť dané opatrenie do praxe a ďalej vykonať potrebné opatrenia, aby sa pokračovalo v práci navrhnutým smerom, alebo priamo zrealizovať opatrenie do jeho úspešného naplnenia cieľov a dosiahnutia programovaného výsledku a stavu.

Organizačné opatrenia špecifikujú nástroje, ktorými bude zabezpečené napĺňanie vytýčených strategických cieľov a zámerov v PHSR a nástroje akým sa strategický dokument dopĺňa a aktualizuje. Je potrebné zabezpečiť inštitucionálne zabezpečenie implementácie konkretizovaných zámerov v jednotlivých oblastiach rozvoja obce. Inštitucionálne hľadisko

poskytne informáciu o tom, kto bude realizovať naplnenie vytýčených cieľov a kto ponese zodpovednosť za ich dosiahnutie a splnenie. Zodpovednosť je konkretizovaná v rámci každého jedného plánovaného projektu v obci.

4.4. MONITOROVANIE A HODNOTENIE

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie. Stabilizovať zásady procesu monitorovania umožní priebežná i etapovitá kontrola realizácie programu. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude obsahovať nasledovné činnosti:

- každoročné hodnotenie naplňania cieľov stanovených v PHSR,
- každoročné spracovanie plánu aktivít na nasledujúce obdobie,
- vyhodnotenie dosiahnutých výsledkov ako popis stupňa realizovaných cieľov a opatrení,
- vyhodnotenie dopadov aktivít na občanov dotazníkovou formou a porovnanie s počiatočnými preferenciami občanov pri zostavovaní PHSR.

Uvedené činnosti uskutočnené v procese monitorovania umožnia zhodnotiť postup v realizácii plánovaných úloh. Znamená sledovanie výstupov, financovanie jednotlivých činnosti, projektov alebo etáp. Monitorovanie sa uskutočňuje prostredníctvom ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na špecifické ciele, objasňujú stav implementácie, výsledkov a dopadov a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k finančnému plánu.

Po implementácii bude pracovná skupina plniť aj funkciu monitorovania a hodnotenia. Konkrétne pôjde o sledovanie vývoja, smerovania a zmien vonkajších podmienok v obci,

požiadaviek obyvateľov, ako aj požiadavky ďalších cieľových skupín (návštevníkov, investorov a podnikateľov). V procese monitorovania sa zhromažďujú údaje o realizovaných projektoch. Na základy výstupov monitorovania a hodnotenia je potrebné následne uskutočniť aktualizáciu strategických cieľov.

Cieľom monitorovania pracovnými skupinami bude zabezpečiť konzistentné a pravidelné informácie o realizovaných a ukončených projektoch. Vhodným spôsobom na realizáciu monitoringu sú kvantitatívne ukazovatele úspešnosti, ktoré dávajú jednoznačnú odpoveď na stupeň alebo mieru naplnenia projektu v danom časovom období.

Spôsob práce pracovnej skupiny uskutočňujúcej monitorovanie a hodnotenie vyplynie zo samotného charakteru projektu.

Zmyslom procesu hodnotenia je sumarizovať výstupy získané monitorovaním projektov na získanie informácií o účinnosti a efektívnosti vynaložených nákladov. Tieto informácie sa transformujú do monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré sa prerokovávajú na zasadnutiach pracovnej skupiny. Proces hodnotenia využíva ako svoje vstupy všetky dáta získavané v procese monitorovania. Výstupom procesu hodnotenia, resp. celého procesu monitorovania a hodnotenia, sú hodnotiace a monitorovacie správy.

Hodnotenie je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom projektov. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka a vzniknuté problémy. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje s použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom. Hodnotenie znamená kritické a objektívne overovanie. Plní funkciu spätnej väzby. Hodnotenie sa opiera o monitorovacie činnosti, ktoré mu poskytujú nevyhnutné informácie.

5. ZÁVER

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je spracovaný na báze viacerých dokumentov a v súlade s príslušnými zákonnými predpismi. Časť PHSR je zameraná na komplexnú analýzu v oblastiach ako demografia, nezamestnanosť, hospodársku oblasť, sociálnu a technickú infraštruktúru a iné oblasti, ktoré popisujú a analyzujú súčasný stav v obci, ktorý je detailnejšie rozpracovaný v SWOT analýze popisujúcej silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia. PHSR je dôležitým strategickým, systémovým a koncepcným dokumentom pre zabezpečovanie zásadných aktivít rozvoja v zmysle definovaných cieľov, priorít, opatrení a financovania. Vzhľadom na súčasné postavenie regionálneho rozvoja v rámci Slovenskej republiky, ktorý nevytvára priame nástroje podpory v regiónoch (VÚC), je dokument PHSR účelovo a explicitne zameraný na ciele a priority rozvoja kraja a Národného Strategického plánu rozvoja vidieka SR so zameraním na roky 2007 - 2013. Sleduje sa tým najmä možnosť využívania nástrojov pomoci EÚ, to znamená využitie štrukturálnych fondov a Programu rozvoja vidieka. Vykonateľnosť PHSR bude závislá od mnohých faktorov, predovšetkým od schopnosti zainteresovaných subjektov vypracovávať a predkladať príslušným ústredným riadiacim orgánom a ich sprostredkujúcim implementačným agentúram také projekty, ktoré budú konkurencieschopné. Veľký význam pre realizovanie jednotlivých opatrení a aktivít definovaných v PHSR bude mať úroveň riadenia a koordinácie celého procesu prípravy projektov a ich presadzovania na národnej úrovni. Program je potrebné hodnotiť ako dokument otvorený, ktorý môžu orgány obce priebežne doplňovať a o nové aktivity, respektíve vypúšťať tie opatrenia, ktorých realizácia nie je v možnostiach obce.

Nástrojom pre naplnenie úloh vyplývajúcich z Národného plánu regionálneho rozvoja SR je PHSR ako základný programovací dokument pre uskutočňovanie regionálnej politiky ako aj základný rámec pre budúce projekty, v oblasti znižovania regionálnych disparít. Program zároveň odráža aj nový spôsob spolupráce s EÚ založenej na princípoch partnerstva, otvorenosti, subsidiarity a hospodárskej a sociálnej súdržnosti na úseku regionálneho rozvoja. Hlavnou myšlienkou tohto dokumentu je zlepšovať kvalitu života občanov a sociálnu súdržnosť spoločnosti, najmä vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj a tvorbu pracovných príležitostí, presadzovať koncept trvalo udržateľného rozvoja.